

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastoa soveltamalla annetut säädökset)

**NEUVOSTON PUITEPÄÄTÖS,
tehty 29 päivänä toukokuuta 2000,
rahanväärennyksen estämiseksi annettavan suojan vahvistamisesta rikosoikeudellisten ja muiden
seuraamusten avulla euron käyttöönoton yhteydessä**

(2000/383/YOS)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 31 artiklan e alakohdan ja 34 artiklan 2 kohdan b alakohdan,

ottaa huomioon Saksan liittotasavallan aloitteen ⁽¹⁾,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽²⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euron käyttöönotosta 3 päivänä toukokuuta 1998 annetussa neuvoston asetuksessa (EY N:o 974/982 ⁽³⁾) vahvistetaan, että euromääräinen käteinen raha lasketaan liikkeeseen 1 päivänä tammikuuta 2002 ja velvoitetaan osallistuvat jäsenvaltiot säätämään riittävät seuraamukset väärien euroseteleiden ja -metallirahojen valmistamisesta ja niiden väärentämisestä.
- (2) Komission 23 päivänä heinäkuuta 1998 neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan keskuspankille antamaan tiedonantoon "Euron suojelu, väärentämisen torjunta" olisi kiinnitettävä huomiota.
- (3) Euroopan parlamentin 17 päivänä marraskuuta 1998 antamaan päätöslauselmaan 23 päivänä heinäkuuta 1998 annetusta komission tiedonannosta neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan keskuspankille: "Euron suojelu, väärentämisen torjunta" ⁽⁴⁾ olisi kiinnitettävä huomiota.
- (4) Euroopan keskuspankin 7 päivänä heinäkuuta 1998 antamaan suositukseen toimenpiteistä eurosetelien ja -metallirahojen oikeudellisesta suojaamisesta ⁽⁵⁾ olisi kiinnitettävä huomiota.
- (5) Väärän rahan valmistamisen vastustamiseksi 20 päivänä huhtikuuta 1929 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen ja sen pöytäkirjan määräykset olisi otettava huomioon.
- (6) Olisi kiinnitettävä huomiota euron erityiseen merkitykseen Euroopassa ja vuoden 1929 yleissopimuksen 5 artiklaan sisältyvän syrjimättömyysperiaatteeseen,

joiden vuoksi on tarpeen varmistaa, että vakavista euroon tai muihin rahoihin kohdistuvista väärennysrikkoksista voidaan määrätä ankaria rangaistuksia ja muita seuraamuksia.

- (7) Euroon liittyy aivan erityinen väärennysriski sen maailmanlaajuisen merkityksen vuoksi.
- (8) Olisi otettava huomioon, että jo nyt on olemassa todisteita euroon kohdistuvista petollisista toimista.
- (9) Olisi varmistuttava siitä, että uuden rahayksikön uskottavuuden turvaamiseksi ja vakavien taloudellisten seurauksien välttämiseksi euro suojataan asianmukaisella tavalla kaikissa jäsenvaltioissa tehokkain rikosoikeudellisin toimenpitein jo ennen kuin euron liikkeeseenlasku alkaa 1 päivänä tammikuuta 2002.
- (10) Olisi otettava huomioon rahanväärennyksen estämiseksi annettavan rikosoikeudellisen suojan vahvistamisesta euron käyttöönoton yhteydessä 28 päivänä toukokuuta 1999 annettu neuvoston päätöslauselma ⁽⁶⁾ siihen kuuluvine ohjeineen sitovan oikeudellisen välineen luomiseksi,

ON TEHNYT TÄMÄN PUITEPÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Määritelmät

Tässä puitepäätyksessä tarkoitetaan:

- 'yleissopimuksella' väärän rahan valmistamisen vastustamiseksi 20 päivänä huhtikuuta 1929 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta ja sen pöytäkirjaa ⁽⁷⁾;
- 'rahalla' paperirahaa (myös seteleitä) ja metallirahaa, joka on laskettu liikkeeseen laillisesti, mukaan lukien eurosetelit ja -metallirahat, jotka on laskettu liikkeeseen laillisesti asetuksen (EY) 974/98 mukaisesti;

⁽¹⁾ EYVL C 322, 10.11.1999, s. 6.

⁽²⁾ Lausunto annettu 17. helmikuuta 2000 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽³⁾ EYVL L 139, 11.5.1998, s. 1.

⁽⁴⁾ EYVL C 379, 7.12.1998, s. 39.

⁽⁵⁾ EYVL C 11, 15.1.1999, s. 13.

⁽⁶⁾ EYVL C 171, 18.6.1999, s. 1.

⁽⁷⁾ Kansainliiton sopimussarja N:o 2623, s. 372, allekirjoitettu Genevessä 20. huhtikuuta 1929.

— 'oikeushenkilöllä' yksikköä, jolla on oikeushenkilön asema sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaan, lukuun ottamatta valtioita tai muita julkisia elimiä niiden käyttäessä julkiseen valtaan liittyviä oikeuksiaan sekä julkisoikeudellisia kansainvälisiä järjestöjä.

2 artikla

Suhde yleissopimukseen

1. Tämän puitepäättöksen tavoitteena on täydentää mainitun yleissopimuksen määräyksiä ja helpottaa niiden soveltamista jäsenvaltioissa seuraavien säännösten mukaisesti.

2. Tämän vuoksi ne jäsenvaltiot, jotka eivät vielä ole liittyneet yleissopimukseen, sitoutuvat liittymään siihen.

3. Yleissopimukseen perustuvat velvoitteet säilyvät muuttumattomina.

3 artikla

Yleiset rikokset

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että seuraavanlainen toiminta on rangaistavaa:

- a) rahan petollinen valmistaminen tai muuntaminen siitä riippumatta, mitä keinoja teossa on käytetty;
- b) väärän rahan petollinen liikkeelle laskeminen;
- c) väärennetyn rahan maahan tuonti, maasta vienti, kuljettaminen, vastaanottaminen, tai hankkiminen tarkoituksin laskea se liikkeelle ja tietoisena siitä, että se on väärää;
- d) se, että petollisesti valmistetaan, vastaanotetaan, hankitaan tai pidetään hallussa
 - välineitä, esineitä, tietokoneohjelmia ja muita tarvikkeita, jotka soveltuvat erityisesti rahan väärentämiseen tai muuntamiseen, tai
 - hologrammeja tai muita rahanväärennyksen estämiseksi tarkoitettuja rahan komponentteja.

2. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 1 kohdassa tarkoitettuihin toimiin osallistuminen tai niihin yllyttäminen sekä 1 kohdan a—c alakohdassa tarkoitettujen toimien yrittäminen ovat rangaistavia tekoja.

4 artikla

Täydentävät rikokset

Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 artiklassa tarkoitettu toiminta on rangaistavaa myös silloin, kun se koskee seteleitä tai metallirahoja, jotka valmistetaan tai on valmistettu laillisia välineitä tai laillisia materiaaleja käyttäen, toimivaltaisten viranomaisten rahan liikkeeseenlaskuoikeutta tai liikkeeseenlaskua koskevia oikeuksia tai ehtoja rikkoen ilman kyseisten viranomaisten lupaa.

5 artikla

Liikkeeseen laskettavaksi tarkoitettu raha, jota ei ole vielä laskettu liikkeeseen

Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 ja 4 artiklassa tarkoitettu toiminta on

rangaistavaa, kun:

- a) se liittyy tuleviin euroseteleihin tai -metallirahoihin, ja se tapahtuu ennen 1 päivää tammikuuta 2002,
- b) se liittyy seteleihin ja metallirahoihin, joita ei ole vielä laskettu liikkeeseen mutta jotka on tarkoitettu liikkeeseen laskettaviksi ja jotka ovat laillisena maksuvälineenä käytettävää rahaa.

6 artikla

Rangaistukset

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3—5 artiklassa tarkoitettu toiminta on tehokkain, oikeasuhteisin ja varoittavin rikosoikeudellisin rangaistuksin rangaistavaa, mukaan lukien vapausrangaistukset, jotka voivat johtaa rikoksen johdosta tapahtuvaan luovuttamiseen.

2. Edellä 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetystä rahan petollisesta valmistamisesta tai muuntamisesta on säädetävä vankeusrangaistus, jonka enimmäispituus on vähintään kahdeksan vuotta.

7 artikla

Lainkäyttövalta

1. Rajoittamatta tämän artiklan 2 kohdan soveltamista

— kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ulottaakseen lainkäyttövaltansa 3—5 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, jos rikos on tehty kokonaan tai osittain sen alueella;

— yleissopimuksen 8, 9 j a 17 artiklaa sovelletaan tämän puitepäättöksen 3—5 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin.

2. Ainakin niiden jäsenvaltioiden, joissa euro on otettu käyttöön, on toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ainakin euroa koskevasta rahanväärennyksestä on mahdollista ryhtyä syytetoimiin rikollisen kansalaisuudesta ja rikoksentakopaikasta riippumatta.

3. Jos rikos kuuluu useamman jäsenvaltion toimivaltaan ja nämä voivat ryhtyä pätevästi syytetoimiin samojen tosiseikkojen perusteella, kyseisten jäsenvaltioiden on toimittava yhteistyössä päättääkseen, minkä niistä on ryhdyttävä syytetoimiin rikoksentakijää tai -tekijöitä vastaan, pyrkien keskittämään syytetoimet mikäli mahdollista yhteen jäsenvaltioon.

8 artikla

Oikeushenkilöiden vastuu

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilöt voidaan saattaa vastuuseen sellaisista 3—5 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, jotka on oikeushenkilön hyväksi tehnyt joko yksin tai oikeushenkilön toimielimen osana toimien henkilö, jonka johtava asema oikeushenkilössä perustuu

— toimivaltaan edustaa oikeushenkilöä, tai

— toimivaltaan tehdä päätöksiä oikeushenkilön puolesta, tai

— toimivaltaan harjoittaa valvontaa oikeushenkilössä, sekä

osallistumisesta näihin rikoksiin avunantajana tai yllyttäjänä tai 3 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen rikosten yrittämisestä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tilanteiden lisäksi kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen, jos 1 kohdassa tarkoitetun henkilön harjoittaman ohjauksen tai valvonnan puutteellisuus on mahdollistanut sen, että oikeushenkilön alaisena toimiva henkilö on voinut tehdä kyseisen oikeushenkilön hyväksi 3—5 artiklassa tarkoitetun rikoksen.

3. Mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään oikeushenkilön vastuusta ei estä rikosoikeudenkäyntiä sellaisia luonnollisia henkilöitä vastaan, jotka ovat tekijöinä, yllyttäjinä tai avunantajina 3—5 artiklassa tarkoitetussa rikoksessa.

9 artikla

Oikeushenkilöihin kohdistuvat seuraamukset

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti vastuussa olevaksi todetulle oikeushenkilölle voidaan langettaa tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia, joihin kuuluu rikosoikeudellisia tai muita sakkoja ja joihin voi kuulua muita seuraamuksia, kuten:

- a) oikeuden menettäminen julkisista varoista myönnettyihin etuisuuksiin tai tukeen;
- b) väliaikainen tai pysyvä kieltä harjoittaa liiketoimintaa;
- c) oikeudelliseen valvontaan asettaminen;
- d) oikeudellinen määräys lopettaa toiminta.

2. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti vastuussa olevaksi todettua oikeushenkilöä voidaan rangaista tehokkain, oikeasuhteisin ja varoittavin seuraamuksin tai toimenpitein.

10 artikla

Alueellinen soveltaminen

Tätä puitepääöstä sovelletaan Gibraltariin.

11 artikla

Täytäntöönpano

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tämän puitepääöksen noudattamisen edellyttämät toimenpiteet puitepääöksen 5 artiklan a kohdan osalta 31 päivään joulukuuta 2000 mennessä ja puitepääöksen muiden säännösten osalta viimeistään 29 päivään toukokuuta 2001.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava neuvoston pääsihteeristölle, komissiolle ja Euroopan keskuspankille samoihin päivämääriin mennessä kirjallisina säännökset, jotka ne ovat antaneet tämän puitepääöksen mukaisten velvoitteidensa saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöään. Neuvosto arvioi 30 päivään kesäkuuta 2001 mennessä näihin tietoihin pohjautuvan selonteon ja komission kirjallisen kertomuksen perusteella, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tarpeelliset toimenpiteet tämän puitepääöksen noudattamiseksi.

12 artikla

Voimaantulo

Tämä puitepääös tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan virallisessa lehdessä.

Tehty Brysselissä 29 päivänä toukokuuta 2000.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

A. COSTA

LIITE

ITÄVALLAN TASAVALLAN LAUSUMA

Itävalta viittaa Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista koskevan yleissopimuksen toisen pöytäkirjan (EYVL C 221, 19.7.1997, s. 11) 18 artiklan 2 kohdassa sille annettuun mahdollisuuteen olla noudattamatta kyseisen pöytäkirjan 3 ja 4 artiklaa viiteen vuoteen ja ilmoittaa täyttävänsä puitepääöksen 8 ja 9 artiklan mukaiset velvollisuutensa saman ajan kuluessa.
